

MATHIEU LINDON

Mathieu Lindon

*Alleen mijn hart is
niet genoeg*

Vertaald door
Frans van Woerden

AILANTUS
Amsterdam 2009

Gepubliceerd met steun van het Franse Ministerie
van Buitenlandse Zaken, het Institut Français des Pays-
Bas/Maison Descartes en de BNP Paribas

De vertaler ontving voor deze vertaling een werkbeurs
van de Stichting Fonds voor de Letteren

Oorspronkelijke titel *Mon coeur tout seul ne suffit pas*
Copyright © P.O.L. éditeur, 2008

Gepubliceerd in overeenstemming met Literary Agency
Wandel Cruse, Parijs

Copyright Nederlandse vertaling © Frans van Woerden /
Uitgeverij Ailantus 2009

Omslag Studio Ron van Roon

Omslagbeeld © *Elephant Toy*, Harris, Greame (1945-) /
Private Collection The Bridgeman Art Library

Binnenwerk Adriaan de Jonge

Foto auteur Mathieu Bourgois

ISBN 978 90 895 3015 8 / NUR 302

www.ailantus.nl

www.clubvaneerlijkevinders.nl

Voor Corentin

Geachte heer,

Bij deze wil ik u verwittigen dat mijn vader hedenochtend is gestorven. Hij vertelde ons zo dikwijls over u en de avonturen die hij samen met u heeft beleefd, in Afrika en elders in de wereld, dat u voor ons deel van onze familie uitmaakte en daarom bent u de eerste die ik op de hoogte breng van het treurige nieuws. Weest u ervan overtuigd dat u steeds, door alle stormen des levens heen, tot het einde toe zijn allerdierbaarste vriend bent gebleven.

Het is mijn vurige wens u binnenkort te mogen ontmoeten en te horen wat voor herinneringen u aan hem bewaart. U van ganser harte dankend voor alles wat u hem hebt gegeven,

Dominique Turna-Veille

Het is toch echt mijn naam op die envelop. Maar het zegt me allemaal niks, noch Turna noch Veille noch het adres van de afzender. En wat Afrika betreft, daar ben ik zo'n twintig jaar geleden misschien een paar keer een week met vakantie geweest, maar bij mijn weten heb ik daar nooit iemand leren kennen. Ook mijn overige zogenaamd wereldomspannende reisavonturen vallen onherroepelijk in de meest elementaire categorie van het dagjetoerisme.

‘Is degene die met Dominique ondertekent een man of een vrouw?’ vraagt Simon als we elkaar bellen.

‘Ik dacht eerder aan een vrouw, vanwege dat Turna-
Veille, dat zou haar naam van getrouwde vrouw kun-
nen zijn die ik dus geacht word te kennen.’

‘Klinkt logisch,’ zegt hij.

‘Maar daar gaat het niet om.’

Ik vind het allemaal even onprettig, zowel het idee dat het een misverstand kan zijn als de mogelijkheid dat de brief wel degelijk voor mij bestemd is. Ik zit er lelijk mee in mijn maag. Wat voor herinneringen zou ik nou ooit kunnen ophalen tegenover een gretig toehorende liefhebbende dochter of zoon, dat kan alleen maar bitter tegenvallen! Waarom staat er meteen al in de eerste zin dat ‘verwittigen’, moet dat sterfgeval soms een soort voorteken voor mijzelf zijn? Onder het adres staat een telefoonnummer vermeld maar ik bel niet op.

Diezelfde avond onderwerp ik de brief aan een tekst-analyse met als enig gevolg dat ik er een onrustige nacht aan overhoud. Hoe oud is zij of hij die de brief heeft ondertekend? En de gestorvene? Wie zijn die ‘wij’, alleen maar de overledene en de briefschrijver of -schrijfster of zijn er nog meer personen in het spel? Wat heb ik dan allemaal gegeven? Waarvoor al die dankbaarheid? Of is het soms allemaal ironisch bedoeld, waarop dat ‘verwittigen’ zou kunnen duiden?

Ik denk er twee dagen over na, dat wil zeggen: ik doe twee dagen niks. De ochtend van de derde dag ontvang ik opnieuw een brief.

Geachte heer,

Bij het opruimen van mijn vaders paperassen vond ik een verzegelde envelop waarop uw naam vermeld

staat. Ik durf hem u niet toe te sturen omdat ik bang ben dat hij zoek zal raken zoals dat wellicht is gebeurd met mijn vorige brief waarop ik geen antwoord heb gekregen, vandaar dat ik hem liever persoonlijk aan u wil overhandigen. Belt u mij alstublieft op, dan kunnen we een afspraak maken. Als dat u beter uitkomt kan ik ook op een door u gewenste dag naar Parijs komen.

U opnieuw het plotselinge overlijden van mijn vader in herinnering brengend en zijn innige verbondenheid met u tot in zijn laatste ogenblikken, breng ik nogmaals mijn oprechte dank onder uw aandacht.

Zelfde ondertekening, zelfde adres, zelfde telefoonnummer. Een extra detail: het overlijden was plotseling, even onverwacht voor de naasten van de verscheidene als de brieven die erop volgden dat voor mij waren. Maar, nogmaals, daar gaat het niet om. Ik voel een soort irritatie bij me opkomen dat ik dat allemaal zo invoelend aan het bedenken ben. En waarom wordt die ‘oprechte dank *onder mijn aandacht gebracht*’? Dat werkwoord is net zo verkeerd gebruikt als het ‘verwittigen’ in de eerste brief. Zijn het bepaalde signalen of alleen maar onhandigheden? Als mensen zonder specifieke literaire competentie een brief schrijven is het vaak onmogelijk hun feitelijke intentie eruit te halen.

Dit moet hoe dan ook worden beantwoord, desnoods met stilzwijgen, wat natuurlijk iets agressiefs heeft en waartoe ik me niet in staat voel, dus is er geen andere mogelijkheid dan dat ik de dag na de ontvangst van de tweede brief ’s avonds opbel.

‘Daar spreekt u mee,’ zegt een rouwomfloerste stem als ik vraag of ik met Dominique Turna-Veille kan spreken.

Als ik mijn naam geef klinkt er een ontroerd en verheugd ‘Ah’. De vrouw begint me te bedanken maar valt zichzelf plotseling in de rede met de opmerking dat dit gesprek alleen maar zin heeft ‘onder vier ogen’, ze zegt het op een heel vriendelijke toon maar ik vind er toch iets dreigends in klinken – praten is ook zoiets wat iedereen kan, zelfs mensen die de taal niet tot in haar uiterste semantische finesses beheersen. Ik had iets in die trant willen opmerken om te zien hoe ze zou reageren, maar ik doe het toch maar niet want ze is duidelijk niet in de stemming voor dat soort luchtigheden.

‘Natuurlijk kan ik naar Parijs gaan, maar u kunt toch veel beter hier komen, dan kunt u zich verplaatsen in zijn laatste ogenblikken’, zegt ze, ‘logeren is geen probleem. Zoals u zich kunt voorstellen, we hebben nu een bed over.’

Ik voel me toch al niet helemaal op mijn gemak, maar dit heeft wel iets erg verontrustends, deze uitnodiging: wat staat me te wachten in dat doodsbed van hem?

‘Ik weet het nog zo net niet,’ zeg ik.

Ik zou het allerliefste willen dat deze hele geschiedenis voorbij is, dat deze er nooit is geweest.

‘Ik verwacht u’, zegt ze, ‘dat is veel beter. U kunt komen wanneer u maar wilt, ’s nachts of overdag, het maakt niet uit, als u maar komt.’

Het gaat allemaal zo buiten me om wat er wordt gezegd dat ik voordat ik het besef voor een hele logeerpartij ben uitgenodigd, en dat terwijl ik nog niet eens heb kunnen uitleggen dat het één groot misverstand is,

dat ik waarschijnlijk een naamgenoot heb aan wie haar dankbetuigingen beter besteed zouden zijn. Ik probeer het allemaal zo tactvol mogelijk aan haar uit te leggen omdat ik deze verweesde vrouw niet voor het hoofd wil stoten, maar ze valt me heel luchtig in de rede.

‘Dat zal het zijn. U hebt natuurlijk een dubbelganger die net zo heet als u en die op uw adres woont.’

Een dubbelganger, hoe komt ze daaraan? Ik vraag me af of ze foto’s van me heeft, of ik bespioneerd word, of dat ze met opzet overdrijft om aan te geven dat zo iets wel heel erg toevallig zou zijn.

‘Ik heb niets te maken met deze hele geschiedenis,’ zeg ik.

Wat niet waar is want de hele geschiedenis is juist dat ik hier iets mee te maken heb. Dat had ik natuurlijk meteen aan het begin moeten zeggen. En ik had ook veel beter kunnen schrijven dan bellen, dan had ik kunnen zeggen waar het op stond. Ten slotte hangt ze op, heel vriendelijk, maar ik ben er totaal beduusd van: ik ben voor aanstaand weekend in Lille besteld.

Als ik uit de TGV stap besef ik plotseling dat ik Dominique Turna-Veille met geen mogelijkheid zou kunnen herkennen omdat we elkaar geen beschrijving van onszelf hebben gegeven, daarbij komt dat ik wel haar telefoonnummer thuis ken maar niet dat van haar mobieltje, en ook zij alleen mijn nummer thuis kent. Hoe moet het als we elkaar op het station mislopen? Ik heb een stille hoop dat er een gelijkenis tussen haar en haar vader zal zijn waardoor ik, door het zien van haar gezicht, me plotseling ook hem zou herinneren. De hele reis door zit ik te denken aan wat ik straks tegen die dame zal gaan zeggen – zonder trouwens enigerlei

overtuigende volzin te kunnen bedenken – en niet aan de feitelijke ontmoeting zelf.

‘Ik was al bang dat u uw trein had gemist. Neemt u me niet kwalijk dat ik dat heb gedacht. Terwijl ik nota bene heel goed weet dat u niet iemand bent die dit soort afspraken zomaar laat zitten.’

Het regent op het perron en ik heb nog geen twee stappen gedaan of ze spreekt me aan. Ze ziet er goed uit, een knappe vrouw met lang donker haar, ze is bijna even groot als ik, ze zou qua leeftijd mijn dochter kunnen zijn. Ze doet me niet aan iemand anders dan haarzelf denken. Niet zo vriendelijk geformuleerd overigens, ‘dat u iemand bent die dit soort afspraken bijzonder waardeert’ was hartelijker geweest. Ze reikt me haar blote hand waarop ik, uit beleefdheid, en uit medegevoel, het beter vind eerst mijn handschoen uit te trekken en vervolgens haar een hand te geven. Ik laat mijn handschoen per ongeluk in een kleine waterplas vallen en raap hem snel weer op.

‘U hebt geen idee wat u allemaal voor mij betekent, vooral nu,’ zegt ze terwijl ze haar paraplu boven mijn hoofd houdt, me dwingend vlak naast haar te gaan lopen. ‘De begrafenis heeft gisteren plaatsgehad, het is allemaal heel goed verlopen. Bij wijze van spreken dan. We zijn dus zonder toestanden of schandalen van papa af, hij kan in alle rust tot ontbinding overgaan.’

Zelfs als ik echt haar vaders beste vriend was geweest dan zou een dergelijke ontvangst me zo zeker als wat nog erger van de wijs hebben gebracht! Dat ‘papa’ van haar geeft aan dat ik erop verdacht moet zijn dat straks de afstandelijkheid tussen ons verdwenen zal zijn en dat zij en ik dan in dezelfde emotie zullen moeten delen, een liefhebbende dochter en een

wildvreemde. Dat is een soort bedrog waar ik niets van moet hebben, maar het lijkt alsof zij er juist met heel haar wezenhart naar verlangt.

Heeft ze haar moeder nog? Dat wil ik opeens heel graag weten. Het zou een hele opluchting voor me zijn.

‘Iedereen verheugt zich geweldig op uw komst,’ voegt ze er zonder verdere toelichting aan toe. ‘Net wat we nodig hebben.’

Ik weet niet of dat ‘wat’ op mij slaat of op de een of andere magische kracht waarvan ik de bewaarder ben.

‘Hebt u de brief?’

Dat vind ik de meest passende vraag om te stellen. Maar hoe dringend kun je daar eigenlijk naar vragen, naar een bericht van over het graf?

‘Zit u op hete kolen? Mooi zo. Hij ligt thuis op u te wachten, ik wilde hem liever niet meenemen. Je raakt altijd van alles kwijt in de auto. U boft toch maar: dat hadden wij ook graag gewild, een postuum contact met hem.’

Van die laatste woorden van haar sta ik echt paf. Heel even schiet de verdenking door me heen dat het allemaal misschien een literaire mystificatie is, maar iets in haar bescheiden rouw maakt dat ik die gedachte meteen als indecent van me afzet.

In de auto legt ze me, al dan niet opzettelijk, het zwijgen op. Zelf maakt ze af en toe opmerkingen die te emotioneel geladen zijn om er rechtstreeks op te kunnen antwoorden – ‘Goeie God, wat zullen we daar van opknappen dat u gekomen bent’ of ‘Hoe meer ik erover nadenk, hoe meer ik ervan overtuigd raak dat hij die brief vast ook bedoeld heeft om te maken dat wij elkaar zouden ontmoeten’. Wanneer ik het erop waag

opnieuw te beginnen over het misverstand dat me hierheen heeft gevoerd, en dat me in een positie plaatst waarin me emoties worden toevertrouwd waarop ik geen enkel recht heb, reageert ze niet op wat ik zeg.

‘Het spijt me verschrikkelijk,’ begin ik.

Maar ze richt haar aandacht op andere dingen:

‘Het is hier levensgevaarlijk, de weg is spekglad.’

Ja, het komt inderdaad bij bakken uit de lucht nu. Ik zeg geen woord meer. In plaats van naar de omgeving kijk ik naar de ruitenwissers, dat voortdurende heen- en weergaan, steeds maar heen en weer, het is effectief en tegelijk nutteloos want het water wordt echt opzij geveegd maar het komt ook meteen weer terug. Heel even ben ik zo gek me ermee te identificeren: verdienen ze dank voor wat ze doen, dat ze maken dat we geen ongeluk krijgen vanwege het gebrek aan zicht? Maar ikzelf heb in het geheel niks voor welke Turna-
Veille dan ook gedaan, behalve dan dat ik in een trein en nu in een auto ben gestapt, en dat ik een paar brieven heb ontvangen en een keer heb opgebeld, het lijkt niks, maar nu blijkt het opeens toch een zekere betekenis te hebben.

Het getik van de regendruppels tegen de auto maakt ons zwijgen draaglijk, het hoort bij de rouw. Ik hoop dat we er snel zullen zijn hoewel ik er niets van verwacht. Ik sta er niet bij stil, ik wil alleen maar zo gauw mogelijk overgaan naar het volgende bedrijf omdat ik er dan vast beter aan toe zal zijn dan nu.

Vanbuiten gezien is het een mooi en in sobere stijl gebouwd huis. Er leidt een met grind bedekte laan van zo'n honderd meter lengte naartoe, met aan weerskanten een goed onderhouden tuin van waaruit je een

prachtig zicht op het gebouw hebt. Het is duidelijk dat er geld in de familie is, ik ben in ieder geval niet in de een of andere financiële valstrik gelokt, zoals ik heel even had gevreesd.

Bij het betreden van een elegant ingerichte huiskamer worden we ontvangen door drie personen, een wat oudere vrouw, van min of meer mijn leeftijd, en twee kleine kinderen – de moeder en de kinderen van Dominique Turna-Veille. Ze maken allemaal een heel sympathieke indruk: ik word werkelijk allerhartelijkst begroet en zelfs op beide wangen gekust. Maar waarom moest ik nu zonodig in dat doodsbed, de weduwe is er toch?

‘De lunch staat klaar,’ zegt zij.

Ze wijzen me een stoel. Ik zit aan het ene eind, de moeder recht tegenover me, de kinderen zitten links van me, tegenover hun moeder. Ik ben bang dat ik me door deze hartelijke ontvangst nog meer verplichtingen op de hals zal halen, ik probeer er zo snel mogelijk vanaf te komen door ze uit de droom te helpen: ‘Ik ben niet degene voor wie u me houdt.’

‘Ben je dan een bedrieger?’ vraagt het kleine meisje lachend.

‘Staat u me evenwel toe te zeggen dat ik noch deze excessieve eer noch een dergelijke smaad heb verdiend.’

‘Is dat niet van Racine? Daar was papa dol op,’ zegt Dominique Turna-Veille.

Ik leg uit dat ik die befaamde versregel uit *Britannicus* altijd een beetje vreemd heb gevonden want je kunt toch nooit iets ‘excessiefs’ verdienen, dat is immers een begrip dat ieder idee van rechtvaardigheid of gematigdheid uitsluit. Ieder geeft zijn mening.

‘Maar je zegt toch ook “ik hou echt té veel van je”,’ zegt de oudste van de kinderen, Ikbal, negen jaar.

‘Racine was een voorloper. Eigenlijk praatte hij al net zoals de jongeren van tegenwoordig,’ zegt zijn grootmoeder glimlachend.

Het gaat opeens over iets heel anders en ik heb het ongemakkelijke gevoel dat dat ook aan mij ligt.

‘Ik hield echt té veel van opa,’ zegt het kleine meisje.

Ze heet Doenia. Vreemde voornamen hebben die kinderen, ze doen me Russisch of Oudegyptisch aan. Hun uiterlijk helpt me totaal niet op weg om er wijs uit te worden.

‘De brief kunt u tijdens uw koffie lezen,’ zegt de grootmoeder.

‘Ik drink geen koffie.’

‘Dan terwijl wij onze koffie drinken,’ zegt ze. ‘Misschien kunt u hem hardop lezen, als de inhoud het tenminste toelaat?’

‘Toe, alstublieft,’ zegt Dominique Turna-Veille.

Ik houd de heilige envelop in mijn hand. De volwassenen drinken hun koffie, de kinderen blijven braaf op hun stoel zitten. Iedereen wacht op me.

Het is een rouwenvelop, zwartomrand. Heel even komt opnieuw de verdenking in me op dat men me wil inpakken, die brief zag er te nieuw uit om echt te zijn – maar dan ben ik toch weer helemaal onder de indruk van het idee dat de verscheidene zich dusdanig in zijn eigen verscheiden heeft ingeleefd dat hij op deze manier het onherroepelijk postume karakter van zijn brief heeft willen onderstrepen.

Eigenlijk zou ik een briefopener moeten hebben om recht te doen aan het plechtige van het moment en van

het voorwerp zelf. De envelop zit veel te goed dichtgeplakt, ik krijg hem niet open met mijn vinger, tenslotte scheur ik hem dan maar ruwweg open en voel me meteen schuldig door mijn tekortschietende gevoel voor decorum. Maar dat is natuurlijk wel de positie waarin ik me bevind, ik word als het ware gemanipuleerd door een vertoon dat mijn begrip te boven gaat, maar het is niet het juiste moment om dat de anderen mede te gaan delen.

Aan het handschrift is te zien dat de persoon die mijn adres op de envelop heeft gezet dezelfde is die de twee blaadjes van de brief aan beide kanten heeft volgeschreven, een mooie hand overigens. Ook de blaadjes hebben rouwranden. De tekst dateert van drie maanden terug.

‘Leest u hem maar eerst voor uzelf,’ zegt de grootmoeder.

‘We willen hem echt te graag horen,’ zegt Ikbal.

‘Als u daarna vindt dat wij er ook kennis van kunnen nemen, zou het wreed zijn ons dat te onthouden,’ zegt de grootmoeder.

‘Maak je geen zorgen, mama, we kunnen op hem rekenen,’ zegt Dominique Turna-Veille. ‘Papa’s levenslange vriend.’

Zittend in mijn comfortabele fauteuil, krijg ik plotseling het bizarre gevoel dat ik, wat wreedheid betreft, eerder slachtoffer ben dan beul.

Beste, allerbeste Mathieu,

Vandaag is het precies veertig jaar geleden dat we met elkaar bevriend zijn geraakt als je er tenminste van uitgaat dat we elkaar meteen vanaf het allereerste ogenblik mochten en dat is exact zoals het is gegaan.

Veertig jaar lang begeleid je me nu al met je steeds zo discrete en hartelijke vriendschapsgevoelens. Al waren er soms periodes dat we geen contact met elkaar hadden, toch heeft dat nooit afbreuk aan de hechtheid van onze band gedaan. Wat maakt het eigenlijk uit dat ik nu opeens iets van me laat horen? Want ik weet toch wel dat, al hebben we elkaar de laatste jaren niet meer gezien, jij je er voortdurend van bewust bent dat ik bij je ben, net zoals jij een troost voor mij bent als het me tegenzit – dat soort gevoelens kunnen niet anders dan wederkerig zijn. Ik durf je niet te bedanken, want dan zou het net lijken alsof ik ook recht op jouw dankbaarheid zou hebben. Maar het doet me goed te bedenken dat deze regels jou zullen bereiken na mijn dood, ik koester de misschien wat kinderlijke hoop dat ik je zo nog een ogenblik bescherming kan bieden, zoals ik dat al sinds tientallen jaren met al mijn gedachten doe. Mijn hart is niet genoeg; het is nooit genoeg geweest en ik weet dat dat ook bij jou steeds zo zal zijn.

Allerbeste Mathieu, mijn Frans-Belgische huis is een vluchthaven die ik heb ingericht toen ik me uiteindelijk, na mijn laatste Afrikareis, ergens definitief moest gaan vestigen – ik besepte plotseling dat het mijn laatste reis was geweest – ik was voortijdig moe. Het hele huis is vol met herinneringen aan jou. Ik hoop echt dat je al die dingen zult herkennen. Ik wil heel graag dat je er zult gaan wonen, het mooiste zou zijn als je in het huis zelf mijn laatste bericht leest, op die manier zouden zowel huis als bericht het beste tot hun recht komen. Ik heb alles geregeld: op het moment dat je deze regels leest, is het huis jouw eigendom. Het zou me goed doen als ik zou sterven in de wetenschap dat jij

mij als bewoner zal opvolgen. Ik weet niet waarom ik de afgelopen maanden steeds sterker moet denken aan mijn eigen verscheiden, mijn eigen verdwijnen, maar de gedachte aan dit voor jou bestemde geschenk maakt alles veel minder tragisch. Nogmaals, het is dankzij jou dat ik, zo denk ik tenminste, in vrede zal sterven.

Beste, allerbeste Mathieu, wat ik verder ook mag zeggen, dankjewel. Dankjewel voor alles. Ik omhels je uit alle macht, ik omhels je van ganser harte, veel en veel inniger dan we dat ooit in de tijd dat we allebei nog leefden hebben durven doen.

Milodi

Iedereen heeft tranen in zijn ogen, ik als eerste. Bij de laatste paragraaf begaf mijn stem het. Toen ik het in stilte voor mezelf las, had ik vooral een gevoel van verbazing gehad; maar toen ik het hardop las was ik in de eerste plaats beducht voor die zin over het vermaken van het huis en voor de teleurstelling die dat mogelijk bij mijn toehoorders teweeg zou kunnen brengen en op dat moment overheersten natuurlijk mijn emoties en ook een onmiskenbare woede dat ik die niet wist te beheersen.

De kleine Ikbal staat op en begint met bedachtzame stappen te ijsberen, de handen op de rug gevouwen en met een houding die niets kinderlijks heeft. Doenia, die op haar stoel is blijven zitten, barst plotseling in huilen uit, waarop haar broer als eerste naar haar toesnelt om haar te troosten. Ze is zeven jaar. De hele familie komt in tranen om haar stoel heen staan, niemand kan nog langer zijn tranen bedwingen, alleen Ikbal bijt zich op zijn lippen, hij wil per se zijn ogen

droog houden. Alle drie staan ze, Dominique Turna-Veille, haar moeder en haar zoon, in een kring, gebogen over Doenia heen waarbij ze met de ene hand de schouder of hals of heup van degene naast zich aanraken en met de andere het meisje troosten waarvan het gezicht dus bedekt wordt door drie handen, wat ik iets angstwekkends vind hebben als ik, tussen de haar omringende lichamen door, opeens een glimp van haar opvang: heel even ben ik bang dat ze Doenia of misschien ook mijzelf, de vreemde indringer, zullen vermoorden, dat ze hun vingers in haar ogen of haar mond zullen steken, alsof het een concert met drie of vier handen is waarbij zij of ik de piano zijn.

Dominique Turna-Veille kijkt een ogenblik op en we staren recht in elkaars gezicht.

‘Kom hier, in onze kring, u hoort er nu bij,’ zegt ze. ‘Ik vraag me trouwens af waarom ik u zo sta te bevelen, want in feite zijn we hier bij u thuis, als u tenminste de erfenis aanvaardt. Nee, dit is geen bevel.’

Ik neem plaats in de kring tussen Ikbal en haar, ik leg een vierde strelende hand op Doenia’s gezicht dat helemaal verwrongen is door haar gesnik en al die handen.

‘Ik ga een eind lopen.’

Ik pak een paraplu, ik wacht niet eens een luwte af. Ik verwacht dat het me goed zal doen alleen te zijn. Maar dat is een vergissing.

De brief heeft zo’n indruk op me gemaakt dat ik me er tijdens mijn wandeling zowat elk woord van herinner. Het is geen erg prettige wandeling. Het regent veel te hard, mijn hoofd is beschut maar niet mijn voeten, mijn schoenen zijn niet berekend op dit soort modderweggetjes met al die regenplassen waar ik nu loop, ik

ga van het ene paadje naar het andere, wanhopig zoekend naar iets begaanbaars. Veertig jaar geleden was ik een tiener, sommige data zouden toch een magische betekenis moeten hebben maar alles is verdwenen, ik kan me geen enkel specifiek tijdstip meer herinneren. Is alles echt verdwenen? Milodi moet toen ongeveer even oud als ik zijn geweest, het verbaast me dat hij zo zeker wist dat het veertig jaar geleden was geweest. En dan die voornaam, die heb ik nooit eerder gehoord, ik zou eerder hebben gedacht dat het een vrouwennaam was dan die van een man, dan die van het kleine jongetje dat de gestorvene is geweest.

Het kost me moeite te accepteren dat het toeval is dat er in die brief staat dat hij in het huis zelf moet worden gelezen en ook dat Dominique Turna-Veille het misschien wel allemaal zo handig heeft georganiseerd dat het precies zo in zijn werk is gegaan. ‘Papa’s levenslange vriend’, die kwalificatie heeft ook iets schokkends voor me. Toen ze zei ‘Als u tenminste de erfenis aanvaardt’, had ik niet goed begrepen of dat nu was om me onder druk te zetten of wat daar dan precies de bedoeling van kon zijn.

Maar daar gaat het niet om. Ik heb geen enkel recht op die erfenis, ik ben niet gediend van zo’n huis in een gebied waar het zo koud is, het regent dwars door de bladeren en de takken van het bos waar ik nu loop, er is hier nergens een plek om te schuilen. Een tak valt door de wind boven op de paraplu en maakt er een scheur in. Daar heb ik niks meer aan. Ik vraag me af of ik hem ter plekke zal weggooiden of hem zal terugbrengen naar zijn eigenaren, misschien is hij nog te repareren.

Mijn mobiele telefoon belt in mijn broekzak. Om

hem tevoorschijn te halen trek ik een handschoen uit die prompt opnieuw in de modder valt, ik vergeet hem op te rapen.

Steunend op de paraplu alsof het een wandelstok is, sta ik te praten, zonder me te verroeren. Ik houd mijn telefoon aan de bovenkant vast, hem met een hand afschermend zodat het regenwater hem niet kan beschadigen. Als mijn pols het in die positie niet meer volhoudt, buig ik mijn hoofd bij wijze van beschutting over het apparaat heen, waarbij de naar boven gekeerde kant van mijn gezicht kletsnat van de regen wordt.

Simon wil weten wat er allemaal aan de hand is, waarop ik hem vertel dat ik fortuin heb gemaakt. Ik geef woordelijk de inhoud van de brief weer. Hij wil er alles over weten, vraagt of Milodi mijn liefdesvriend is geweest. Op dertienjarige leeftijd? Dat zou ik me toch moeten herinneren, zeker met zo'n voornaam.

Ik zit onder de modder. Ik ben kletsnat en de weg kwijt. Ik kan me nu even niet bezighouden met al die postume genegenheid die me overspoelt, ik heb het te druk met de goede weg terugvinden. Het is avond geworden. Opeens krijgt alles iets angstwekkends. De af en toe door vogelgekwinkeler verbroken stilte die ik eerst zo poëtisch vond, krijgt iets drukkends. Ik hoor wel bij tussenpozen geluiden van auto's, links van me, zo'n paar honderd meter verderop schat ik, maar er is geen enkel paadje in die richting te bekennen en dwars door het bos heen struinen is uitgesloten, daar ben ik niet op gekleed. Toch zal dat het enige zijn wat er voor me opzit. Ik zak weg bij elke stap die ik zet, mijn broek zit tot aan mijn knieën onder de modder, ik heb het ijskoud. Door alle stekels en doornen in het struikgewas